

WIELKIE
TEMATY KULTURY
W LITERATURACH
SŁOWIAŃSKICH
12
STAROŚĆ

ACTA UNIVERSITATIS WRATISLAVIENSIS NO 3729

SLAVICA WRATISLAVIENSIA CLXIII

WIELKIE
TEMATY KULTURY
W LITERATURACH
SŁOWIAŃSKICH
12

STAROŚĆ

REDAKCJA

MARCIN BOROWSKI, MIŁOSZ BUKWALT, EWA KOMISARUK,
KAMIŁA WOŹNIAK, SYLWIA WÓJTOWICZ, RICHARD ZMĚLÍK

Wrocław 2016
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Komitet Redakcyjny

Oleh Beley, Krystyna Galon-Kurek, Tadeusz Klimowicz (redaktor tematyczny działu *Literaturoznawstwo*), Ewa Komisaruk (redaktor naczelny), Krzysztof Kusal, Izabella Malej, Agnieszka Matusiak, Anna Paszkiewicz, Michał Sarnowski, Milica Semków, Jan Sokołowski, Elżbieta Tyszkowska-Kasprzak (sekretarz redakcji), Janina Wołczuk, Włodzimierz Wysoczański (redaktor tematyczny działu *Językoznawstwo*), Anna Zura

Rada Redakcyjna

Olga Demidowa (Sankt Petersburg), Agnes Dukkon (Budapeszt), Jana Hoffmanova (Praga), Walery Mokijenko (Sankt Petersburg), Galina Nefagina (Słupsk), Predrag Piper (Belgrad), Bojana Stojanović-Pantović (Nowy Sad), Ireneusz Szarycz (Waterloo), Natalia Teres (Kijów), Harry Walter (Greifswald), Anatolij Zahnitko (Donieck)

Adres redakcji

„Slavica Wratislaviensia”

Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

ul. Pocztowa 9

53-313 Wrocław

e-mail: slavica@uni.wroc.pl

Lista recenzentów, opis procedury recenzowania oraz wskazówki dla autorów są dostępne na stronie WWW czasopisma: <http://swr.wuwr.pl>

Wersja podstawowa czasopisma: drukowana

Na okładce: © Sondem/Fotolia

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wrocław 2016

ISSN 0239-6661 (AUWr) ISSN 0137-1150 (SW)
ISBN 978-83-229-3547-7

Nakład: 220 egz.

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel. 71 3752885, e-mail: marketing@wuwr.com.pl

Spis treści

Zamiast wstępu

TADEUSZ KLIMOWICZ, Młodości pamięci męski esej żalobny w tonacji <i>b-moll</i>	5
--	---

Literatury Słowiańszczyzny Wschodniej

Literatura i kultura rosyjska

JELENA OLESINA, Фольклорный образ старости как культурный код	25
NINA OSIPOWA, „Жили-были старик со старухой...”: архетипическая основа и семантическая трансформация модели в русской волшебной сказке	35
MAGDALENA DĄBROWSKA, Młodość i starość (według) Nikołaja Karamzina	47
JELENA DZIUBA, Восприятие старости и изображение персонажа-старика из XVIII века в русской литературе	59
TATIANA SARKOWA, Старость — концепт русской стихотворной эпитафии?	71
IRINA E. PROKHOROVA, „В уровень с годами”: к проблеме геронтологической рефлексии позднего Вяземского	81
DARIA AMBROZIAK, Portret staruszki w rosyjskiej memuarystyce kobiecej XIX wieku	91
AŁŁA SZELAJEWA, „Пришли годы, в которых нет мне больше удовольствия...” (концепт „старость” в хронике Николая Лескова <i>Захудалый род</i> и романе Юзефа Игнация Крашевского <i>Графиня Козель</i>)	105
JEWGIENI NIKOLSKI, Праведная и грешная старость в творчестве Всеволода Соловьева	117
MARIA MIKHAILOVA, Творческие взаимоотношения Ивана Бунина и Галины Кузнецовой как конфликт молодости и старости	129
WIACZESŁAW KRYŁOW, Отношение к собственной старости в дневниках Ивана Бунина	139
NEL BIELNIAK, Oblicza starości w opowiadaniach Aleksandra Kuprina	151
MARINA ROMANIENKOWA, Образы стариков в прозе Александра Kuprina: функции и поэтика	163
AURELIA KOTKIEWICZ, „Wstrzymaj się chwilo! Ty jesteś tak piękna!” Motyw Fausta w literaturze rosyjskiej lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku	177
FRANCISZEK APANOWICZ, Starość i stary człowiek w poezji Nikołaja Zabołockiego. Kilka spostrzeżeń	191
MARIA GIEJ, Тема старости в романе Гайто Газданова <i>Ночные дороги</i>	203
OLGA SAZONTCHIK, Булат Окуджав, <i>Мне не нравится мой силуэт...</i> , или несколько размышлений о вкусе поэта	213

ANNA BOGINSKAYA, Старость в любовном дискурсе современной польской и русской литературы (Тадеуш Конвицкий, <i>Хроника любовных происшествий</i> ; Виктор Астафьев, <i>Пастух и пастушка</i>)	229
OLGA STUKAŁOWA, „Походкой шеголеватого пророка...” Образы стариков в эпосе Фазиля Искандера <i>Сандро из Чегема</i>	239
ILARIA REMONATO, Некоторые наблюдения, касающиеся образа старости в творчестве Валентина Распутина	247
MARCIN MAKSYMILIAN BOROWSKI, Stary mistrz z Petersburga (na podstawie powieści Johna Maxwella Coetzeego)	257
ALEKSANDRA URBAN-PODOLAN, Лики старости в рассказах Наталии Толстой	267
LUDMIŁA SZEWCZENKO, К вопросу о типологии образов героинь „в возрасте” в современной „женской прозе”	277
ELŻBIETA TYSZKOWSKA-KASPRZAK, Staruszkowie w opowiadaniach Jurija Mamlejewa (cykl <i>Koniec wieku</i>)	289
KATARZYNA ARCISZEWSKA, Wampiryczna alternatywa starości w powieści Julii Nabokowej <i>VIP znaczy wampir</i>	301
BEATA WALIGÓRSKA-OLEJNICZAK, O doświadczeniu starości w kontekście współczesnych dylematów egzystencjalnych. Film <i>Elena</i> Andrieja Zwiagincewa	313

Literatura ukraińska i białoruska

WALENTYNA SOBOL, Григорій Сковорода та його переклад із книг римського сенатора Марка Туллія Цицерона <i>Cato Maior de senectute</i>	325
ALICJA NOWAK, Starość nie tylko latami mierzona w ruskiej literaturze żałobnej (XVII wiek)	337
IRENA BETKO, Парадигматика старості/молодості в художньому світі драми-феєрії Лесі Українки <i>Лісова пісня</i>	349
HALYNA SHOHENKO, Altarity/alterity смерті старої людини в українській літературі періоду „смерті молодих”	363
BEATA SIWEK, Starość niedoskonała. Doświadczenie starości w dramatach <i>Końcówka</i> Samuela Becketta i <i>Wieczór</i> Alaksieja Dudaraua	377
ANNA HORNIATKO-SZUMIŁOWICZ, Мотиви старості в творчості Василя Симоненка (нарис проблематики)	389
ALBERT NOWACKI, Młodość wobec starości: szacunek czy deprecjacja? <i>Namir!</i> Lubka Deresza	401
ANNA URSULENKO, Czy naród jest jak wino — im starszy tym lepszy? (Od)tworzenie genealogii narodu a strategie narodotwórcze	415

Literatury Słowiańszczyzny Zachodniej

KLAUDIA KOCZUR-LEJK, Starość jako etap życia w dziele Bartłomieja Paprockiego <i>Trinácte tabulí věku lidského</i>	429
JANA KOLÁŘOVÁ, Obraz stáří v morálitách raného novověku	439
FILIP KRAJNÍK, „Nejstarší nejvíc nes”: stáří Shakespearova krále Leara v českých obrozenec- kých překladech	449
ZUZANA URVÁLKOVÁ, Stáří jako zrcadlo zmařených iluzí v próze Karla Václava Raisa <i>Když se připozdívá</i>	463
DAGMAR MOCNÁ, Lyrický zápisník stárnoucího muže. <i>Prosté motivy</i> Jana Nerudy	473
ANNA GAWARECKA, Między nobilitacją a deprecjacją. Ideologiczne kody postrzegania starości w dziewiętnastowiecznej literaturze czeskiej (przypadek Karla Václava Raisa)	485

JANA VRAJOVÁ, Proměna literární reprezentace stáří skrze postavu staré ženy v povídkové tvorbě autorů 80. a 90. let 19. století	499
ILONA GWÓZDŹ-SZEWECZENKO, Kulturowy szablon człowieka starzejącego się w literaturach kręgu zachodniosłowiańskiego o tematyce wiejskiej — „chłop na wycugu” jako typ literacki	511
ANNA ZURA, Obraz starości w późnej twórczości poetyckiej Jaroslava Seiferta (<i>Morový sloup, Deštník z Piccadilly, Býti básníkem</i>)	527
ALEKSANDRA PAJAŁ, Obraz schyłku epoki w powieści Ladislava Fuksa <i>Věvodkyně a kucharka</i>	541
IVA MÁLKOVÁ, Motivy a témata stáří a smrti v básnickém a prozaickém díle Františka Hrubína	557
ANNA MARIA SKIBSKA, Dyskretna apologia starości w twórczości Milana Kundery	567
FILIP KOMBEREC, Prožitek a reflexe stáří ve vybraných prózách Bohumila Hrabala ze 70. let	581
MARTINA SALHIOVÁ, Stárnou pohádkové bytosti v současné české literární tvorbě pro děti a mládež?	591
TOMASZ DERLATKA, Starość-ostatniość. Literackie realizacje Aleksandra Majkowskiego (<i>Žěcé i przigodě Remusa</i>), Bena Budara (<i>Da sym ja ta poslednja</i>) oraz Petre M. Andrejevskiego (<i>Последните селани</i>)	599
DOROTA ŻYGADŁO-CZOPNIK, Starość — (anty)fenomen społeczno-kulturowy w twórczości literackiej Jiřiny Šiklovej. Rekonesans badawczy	611
JAKUB ČEŠKA, Literatura a stáří	623
IGOR FIC, Motivy stáří a smrti v pozdním díle Violy Fischerové	633
MIRON PUKAN, Umelecke modelovanie fenoménu staroby v tvorbe slovenských autorov (Milo Urban, Július Barč-Ivan, Karol Horák)	643
MATIJA IVAČIĆ, Smrt voli poeziju (a ne voli starost)? O tipologiji junaka u češkom krimiću u razdoblju njegove „renesanse“	655

Literatury Słowiańszczyzny Południowej

OKSANA MYKYTENKO, <i>Takav običaj sprovođe samo pedesetogodišnje u više starije</i> (1898): pragmatika starosti u tradicionalnoj kulturi Slovena	665
IZABELA LIS-WIELGOSZ, Apoteoza starości. Funkcjonalność motywu w średniowiecznej literaturze serbskiej	677
WOJCIECH JÓZWIĄK, Patriotyczno-narodowy aspekt starości w ideologii i literaturze bułgarskiego odrodzenia narodowego	689
DOROTA GOŁEK-SEPETLIEWA, Doświadczenie przemijania i starości w twórczości Wiktora Paszkowa i Stanisława Stratiewa	701
MILICA JAKÓBIEC-SEMKOWOWA, Poetyckie rozważania o starości ręką kobietą spisane. Desanka — Urszula — Elisaweta	711
ANNA MODELSKA-KWAŚNIOWSKA, Czy starość ma płeć, czyli obraz zmierzchu życia w utworze Mešy Selimovicia <i>Ostrvo</i>	727
PERSIDA LAZAREVIĆ DI GIACOMO, SVETLANA ŠEATOVIĆ, Staro sunce iliti <i>senilia pekiciana</i>	737
MAGDALENA ŚLAWSKA, Doświadczenie starości w prozie autobiograficznej Bory Ćosicia	749
EWA STAWCZYK, Piękno starości. Poetycki obraz przemijania w prozie Gorana Petrovicia	761
MARTA CHASZCZEWICZ-RYDEL, O młodych i starych we współczesnej literaturze serbskiej (Matija Bećković, Biljana Srbljanović)	771
SABINA GIERGIEL, Andreasa Bana ucieczka ze świata (<i>Belladonna</i> Dašy Drndić i <i>O starzeniu się</i> Jeana Améry’ego)	783
EWA SZPERLIK, Staruszka w skąpym bikini albo „strach przed Babą Jagą” w utworze Dubravki Ugrešić <i>Życie jest bajką</i>	795